

Zoals het NTG, dat zijn huisregisseur, Jean-Pierre De Decker, enkel opstelt als co-regisseur, en voor de rest bijna uitsluitend met gasten werkt: het voorbije seizoen toonde ook een intrinsiek boeiend repertoire, maar niets was echt opwindend. Franz Marijnen, voor het eerst als toneelregisseur terug in het land, monteert Ionesco's *De koning sterft*. En, inspelend op de revival van de 18de eeuwse komedie in Frankrijk, regisseert Jean-Louis Benoit Thomas-Simon Gueullettes *Liefde, lust en horens*, een collage van diens 'parades', en Herman Gilis Marivaux' *Door de liefde verrast*. Zeker Gilis, die debuteert bij een 'groot' gezelschap, zit hiermee op vertrouwd terrein: het afstoffen van op het eerste gezicht verouderde of onspeelbaar geworden teksten (na o.a. Feydeau, Goethe, Hegenscheidt). Regisseurs die in het recente verleden door de NTG-leiding als succesvol bestempeld werk afleverden keren terug: Stavros Doufexis (van *Lysistrata*) monteert, samen met De Decker, Euripides' *Vrouwen van Troje*, en Ulrich Greiff (na *Woyzeck* en *Dantons dood*) regisseert Strindbergs eerste naturalistische drama, het aartsmoelijke *De vader*. Hugo Claus heeft zijn bewerking van Seneca's *Oedipus* (uit 1971) nog eens herwerkt, en hij zal deze *Blindeman* zelf regiseren, samen met Jean-Pierre De Decker. Walter Moeremans tenslotte regisseert Max Frisch' *De Chinese Muur*. Zoals we de laatste jaren gewoon zijn is het NTG-repertoire vrij indrukwekkend, een verantwoorde dosering van klassieken en modernen (hoewel er geen écht recent werk tussen zit). Het probleem van het NTG situeert zich duidelijk niet op het vlak van de repertoirekeuze als zodanig: het wordt pas lastig als de consequenties van zo'n repertoire moeten doorgetrokken worden naar dramaturgische analyse en (dat vooral) acteerpresetaties. Of de overvloed van gastregisseurs hierbij stimulerend zal werken is de grote vraag.

Dezelfde moeilijkheid is trouwens aan de orde bij de kleine theaters (C- en D-gezelschappen) die een minstens even ambitieus repertoire samenstellen, meestal met nog hardnekkiger teksten. Zo zie je bij het NET Thomas Bernhards *Schijn bedriegt* (geregisseerd door Fons Goris), Roger Vitrac's *Les mystères de l'amour* (Gilis/Dehert) en een Medea-project waarin zowel Euripides' benadering als die van Heiner Müller verwerkt worden door Lucas De Bruycker en Pol Dehert, naast Becketts *Catastrophe* (Jo Gevers), Ibsens *Een Poppenhuis* (Pol Dehert), een E.A.Poe-project van Mark Verstraete en ten slotte Jacques Commandeur die, na jarenlang zelf dit stuk te spelen, Hugo Claus' *De Verzoeking* voor Doris Van Caneghem regisseert.

Het Brialmonttheater kondigt, vrij verrassend, *Mercedes* aan van Thomas Brasch, de uit de DDR afkomstige

... naast dit alles zal het nieuwe seizoen toch ook een hoeveelheid 'kwetsbaar' theater opleveren, dat het niet in eerste instantie moet hebben van een geoliede publiciteitsmachine.

ge auteur, die o.a. veel bijdroeg aan de Tsjechov-hausse in Duitsland de jongste jaren, door zijn vertalingen. De komst van Mark Steemans naar dit wat zieltogende gezelschap is daar niet vreemd aan.

Bij Malpertuis Tiel wordt de 'Sprecher' van Ernst Jandl, *Uit den vreemde* (nog zo'n tekst om je tanden op stuk te bijten) opgevoerd (een regie van Horst Mentzel), en Heiner Müllers *Kwartet* wordt zelfs twee keer geprogrammeerd, nl. door Sam Bogaerts bij de Witte Kraai en door Dirk Buyse bij het BKT. Voeg daar nog Botho Strauss aan toe, bij de Mannen van den Dam (*Het Park*) en bij het BKT (*Kalldewey, farce*) en heel de Duitse 'nieuwe' lichtung is aanwezig in Vlaanderen. Het is natuurlijk verheugend te kunnen vaststellen dat deze schrijvers ontdekt worden en dat men ze aandurft, maar het is bijna zeker, gezien de reputatie van de betrokken theaters, hoe ernstig die ook willen werken, dat deze opvoeringen zullen verbleken bij de quasi-definitieve versies van Peter Stein, Claus Peymann en Luc Bondy. Dit is natuurlijk geen argument om het niet te doen, maar de Duitse epidemie vertoont mode-trekjes. In dit verband valt er dan weer wel wat te zeggen voor een 'eigen dramaturgie'.

Het Vlaamse theater, zoals dat zich op papier aankondigt, heeft veel weg van een video-clip, d.w.z. een verleidelijk stel beelden, waarop enkel poseurs en rookwolken te zien zijn.

Eigenzinnig

Er blijft nochtans ruimte voor een volstrekt eigenzinnige sector. Ivo Van Hove neemt het Gentse Vertikaal over en speelt dit jaar dan toch Marlowes *The Massacre at Paris*, naast *Wilde Heren* op tekst van de beat-dichter W.S. Burroughs. Incest en andere vormen van geweld blijven aan de orde van de dag, vermoedelijk. Guy Cassiers pakt Plato's *Symposion*, dé erotische dialoog van de antieken (vandaar: platonische liefde) aan, en hij heeft er heel bizarre plannen mee. Acteur Gie Dermul, wiens invloed op HTP's *Scènes/Sprookjes* altijd onderschat is, gaat samen met een andere (ex?)HTP-er, Willy Thomas o.a. werken aan Yukio Mishimas *Honderdste nacht* en Witold Gombrowicz' *Magdelijkheid*. Jan Declair verlaat Dario Fo en voert Pjeeros Roobjee's drama-debuut op, *Het offer is te kort*. Jan Decorte pakt Shakespeares 'slechtste' stuk aan, *Titus Andronicus*, bij HTP, en Paul Peyskens maakt *Hommages*, zonder meer, bij 't Stuc. Bij het NVT staat er o.a. opnieuw een stuk van Luk Van Brussel op het programma, *De Slangentros*, rond dezelfde impotente (letterlijk en figuurlijk) Jeronimusfiguur uit *Vera*, Van Brussels knappe prestatie vorig seizoen. Tiedrie speelt *Mutaties van een Tibetaanse kikker* van de Tibetaan Sherub Uanblii, en *De prostituées van Djakarta*, gedichten van de Indonesiër W.S. Rendra, beiden geregisseerd door Tone Brulin.

Ik weet niet waar de nieuwe impulsen dit seizoen vandaan moeten komen, en échte verrassingen zullen, vrees ik, in de bovenstaande lijst met relatief vertrouwd klinkende namen niet voorkomen. Ambities genoeg, alleen ontbreekt in het Vlaamse theater een fundamentele professionaliteit, d.w.z. de ernst om deze welluidende intenties waar te maken. Het NET (Arca) en het BKT zijn in dit verband de meest schrijnende voorbeelden, althans vorig seizoen, en bij de anderen zijn er nauwelijks meer garanties. En waar er dan wel radicaal doorgewerkt wordt (bij Peyskens b.v., of bij Cassiers) dreigen er nieuwe mystificaties. Het Vlaamse theater, zoals dat zich op papier aankondigt, heeft veel weg van een video-clip, d.w.z. een verleidelijk stel beelden, waarop enkel poseurs en rookwolken te zien zijn. Vorig seizoen vertrokken de meeste theatermakers, zowel in het 'burgerlijke' als in het 'kwetsbare' theater, met bijna dezelfde premissen als nu qua repertoire-aanpak. En op enkele schaarse uitzonderingen na verschaft geen van allen mij de 'broodnodige kick'. Als er niet naar een vaak modieuze buitenlandse conjunctuur gekeken wordt, kijken ze meestal naar hun navel. Daar kan geen RAT iets aan veranderen.

Klaas Tindemans